

De bange oligarchen en het Novichok schrikbewind van Vladimir Poetin

Date : 3 maart 2022

Wanneer [Roman Abramovich](#) op restaurant gaat eten, gebruikt hij aan tafel zijn zelf meegebrachte couverts. Flessen wijn moeten aan tafel worden opengemaakt en worden voorgeproefd. Zijn veiligheidsmensen checken vooraf de keuken en de wijnglazen. Waarom? Omdat oligarchen bang zijn om te worden vergiftigd. Door Vladimir Poetin. De Russische dictator gebruikt op geregelde tijdstippen het vergif Novichok. Hij doet het bijna openlijk. Zijn geheime dienst lekt gegevens over de moorden naar de pers. Het zijn duidelijk boodschappen aan zij die denken zich te kunnen onttrekken aan de controle van Moskou. “Zoek geen grote complotten of samenzweringen, zegt een intimus van de oligarchen, het is gewoon een schrikbewind. Niets meer. Maar vooral niets minder. Gewoon gecultiveerde angst.”

We schrijven 2018. In Salisbury komt Sergei Skripal met zijn dochter terug van een wandeling aan zijn huurwoning. Skripal is een overgelopen voormalig Russisch geheim agent. Zowel hijzelf als zijn dochter worden vergiftigd met Novichok dat is aangebracht aan de deurklink. Ze overleven de gifaanval. Slechter loopt het af met Dawn Sturgess. Zij heeft niets te maken met Rusland maar mispakt zich in de omgeving van Skripal aan een vals parfumflesje dat Novichok bevat. Ze overlijdt.

We schrijven 2020. De politieke opposant Alexei Navalny wordt onwel na het drinken van een kopje thee in zijn hotel in Siberië. Hij wordt afgevoerd naar een ziekenhuis. Novichok luidt de diagnose. Niet in zijn thee, wel aangebracht in zijn ondergoed. En er zijn nog voorgangers. In 2004 was er de gifaanval op de Oekraïense presidentskandidaat Viktor Yushchenko. Daarna kwam de poloniummoord in 2006 op de Russische overloper Alexander Litvinenko, brutaal in het centrum van Londen.

Rapporten van minstens twee geheime diensten stellen dat de ex-KGB'er Poetin opzettelijk Novichok laat gebruiken om zijn schrikbewind te onderlijnen. Dat is het verschil tussen Europa en zijn leiders en Rusland en Poetin. Die laatste schrikt er niet voor terug geweld te gebruiken. Meer zelfs, het is zijn signatuur. Het antwoord uit het westen luistert naar meer controle, meer high tech apparatuur, meer afscherming. Maar als je een dief moet pakken met zijn eigen wapens, moet je

andere middelen gebruiken. Oog om oog, tand om tand. Het zijn methoden waar West-Europa afstand heeft van genomen maar die door Poetin meedogenloos worden gehanteerd. “Het is geven en nemen, zegt een intimus, ook tussen oligarchen en Poetin. Maar de regels zijn anders. Harder en zonder pardon. Oligarchen kan je pakken in hun portefeuille, Poetin veel moeilijker. Er gelden andere spelregels.”